

Bronkiolitt i første leveår og senere luftveissykdom

Bronkiolitt i første leveår gir økt risiko for astma, redusert lungefunksjon og økt bronkial hyperreaktivitet ved 11 års alder.

Bronkiolitt er den vanligste årsak til sykehusinnleggelse for små barn og skyldes hos 80 % smitte med respiratorisk syncytialvirus. Det er behov for mer kunnskap om bronkiolitt er assosiert med senere allergi, astma og påvirkning av lungefunksjon.

I avhandlingen er 131 barn innlagt med bronkiolitt i første leveår og 141 barn uten tidligere bronkiolitt undersøkt ved 11 års alder. Lungefunksjon, bronkial hyperreaktivitet og forekomst av astma og allergi ble studert. Barna med tidligere bronkiolitt hadde høyere forekomst av astma sammenliknet med kontrollgruppen (21 % vs. 9 %), lavere lungefunksjon og høyere bronkial hyperreaktivitet, men ikke økt forekomst av allergisk sensibilisering. Barn med bronkiolitt uten respiratorisk syncytialvirus hadde høyest forekomst av astma. Høyere konsentrasjon av eosinofile granulocytter målt ved

bronkiolitt var relatert til lavere lungefunksjon og mer reaktive luftveier ved 11 års alder. Ekshalert nitrogenmonoksyd (FeNO) ved 11 års alder var assosiert med allergisk sensibilisering, men ikke med astma.

Studien viser at risiko for senere luftveissykdom er knyttet til hvilket virus barnet har ved bronkiolitt, og at tidlig påvirkning av immunsystemet ved bronkiolitt kan ha betydning for lungefunksjonen og luftveienes reaktivitet senere i livet. Resultatene kan ha betydning for hvordan vi vurderer og behandler barn som har hatt bronkiolitt. I samsvar med andre studier fant vi at måling av FeNO ikke er en god test for diagnostisering av astma.

Ingvild Bruun Mikalsen
ingvild.bruun.mikalsen@sus.no

Ingvild Bruun Mikalsen.
Foto: Svein Gabrielsen
Lunde, Stavanger universitetssjukehus

Disputas

Ingvild Bruun Mikalsen disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen 13.6.2014. Tittelen på avhandlingen er: *Asthma, atopy and lung function at 11 years of age after bronchiolitis in infancy.*

Fastlegen kan behandle kronisk hodepine og medikamentoverforbruk

En kort atferdsrettet intervensjon hos fastlegen er en enkel og effektiv behandling av medikamentoverforbrukshodepine.

Kronisk hodepine rammer 2–5 % av verdens befolkning, og mange lider av medikamentoverforbrukshodepine. Behandlingen er seponering av overforbrukt medikament(er). Dette gir forbigående kraftig abstinenshodepine, og behandlingen har vanligvis funnet sted ved nevrologiske avdelinger.

I mitt doktorgradsarbeid brukte vi data fra en stor epidemiologisk studie om kronisk hodepine. Vi fant at 80 % av de med kronisk hodepine og medikamentoverforbruk hadde vært i kontakt med fastlegen, mens kun 20 % hadde vært i kontakt med spesialisthelsetjenesten. 50 % av dem med kronisk hodepine hadde et medikamentoverforbruk, der reseptfrie legemidler var vanligst. Deretter utførte vi en randomisert kontrollert blindet studie, der 50 fastleger deltok. Halvparten fikk undervisning i bruk av en kort atferdsrettet intervensjon (brief intervention) for medikamentoverforbrukshodepine, der målet er gjennom sam-

tale å få pasienten til å forstå problemene overforbruket gir og selv redusere det. Etter tre måneder var 67 % uten medikamentoverforbruk og 50 % uten kronisk hodepine i behandlingsgruppen. I kontrollgruppen hadde 97 % fortsatt medikamentoverforbruk og 94 % fortsatt kronisk hodepine. Forskjellene holdt seg over seks måneder.

Funnene indikerer at medikamentoverforbrukshodepine er vanlig i befolkningen, og at behandlingen ofte kan foregå hos fastlegen. Intervensjonen er et tiltak som koster lite, hjelper godt og kan gjennomføres i løpet av én vanlig konsultasjon. Effektiv behandling hos fastlegen vil sannsynligvis gi færre henvisninger til spesialisthelsetjenesten, og kapasiteten der kan brukes på de mest kompliserte pasientene.

Espen Saxhaug Kristoffersen
e.s.kristoffersen@medisin.uio.no

Espen Saxhaug
Kristoffersen.
Foto: Øivind Larsen

Disputas

Espen Saxhaug Kristoffersen disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo 10.1.2014. Tittelen på avhandlingen er *Brief intervention for medication-overuse headache in primary care.*